

Število sezoncev v tujino je bilo omejeno, pa sta le šla od nekatere hiše po dva, od druge, štromašne, pa nobeden. Imen nočem navajati. Naredba oblasti bi se naj tudi nekoliko spremenila. Moške osebe bi naj šle v tujino že s 25 leti, če že silijo. Ženske osebe pa naj ne bi šle pod nobenim pogojem pred izpolnjenim 20 letom v tujino, pa magari gre z njo oče ali mati. Razlogov za to je dosti, pa ni prostora, da bi vse navajal. Sedaj je še čas, da se naredi pravičen seznam res potrebnih oseb. Vse pa mora biti tajno. Občine že nekaj naredijo, vsega pa tudi niso storile in se je le zgodila kakršna krivica. Kaj pa, če bi se oblast obrnila na koga drugega...

Opozorjamo oblast tudi na naše begunce. Veliko jih je odšlo v tujino brez dovoljenja. Zadnji čas pa je to izključeno, ker nemška oblast vrne vse naše ljudi, ki pridejo tja kontrabant. Ostro pa naj kaznuje oblast tiste naše delavce, ki so odšli že lansko leto v tujino brez dovoljenja, in to radi tega, ker jih je tu čakala kakšna dolžnost. Poznam več takih, ki so odšli, ko so dobili poziv na orožne vaje. Pa se tajno vračajo domov za kak teden in se čudimo, da oko postave tega ne zve. Tu je treba postopati brez usmiljenja. Ne odobravamo tega, da smejo tudi ti begunci pošiljati domov denar, kakor to delajo naši redni sezonci. Tako ne pridemo daleč, saj se nam bodo smejali.

Po Jugoslaviji

Slovesna izmenjava potrdilnih listin glede trajnega prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo. Naš zunanji minister dr. Cincar Marković je prispel s soprogo in spremstvom 26. februarja v Budimpešto, kjer je bil deležen slovesnega in pristranskega sprejema. Po pozdravu z madžarskim zunanjim ministrom je obiskal predsednika vlade grofa Telekyja in je bil sprejet v avdijenco pri regentu Horthyju. Vršila se je slavnostna seja obeh madžarskih zbornic, na kateri je bilo izraženo zadovoljstvo nad zblizanjem obeh sosednjih držav. Dne 27. februarja so bile v slavnostni dvorani predsedništva madžarske vlade slovesno izmenjane potrdilne listine, s katerimi stopa v veljavo pogodba trajnega prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo. Kot spomin na ta veliki dogodek v resnih časih je izročil predsednik madžarske vlade našemu zunanjemu ministru zlato pero, s katerim je bila podpisana zgodovinska listina.

Kmet — kapitalist. To je mnenje mariborske marksistično-socialistične »Delavske politike«. Radi česa? Ker smatra kmet svojo zemljo kot svojo last, ker je na stališču zasebne lastnine proizvodjalnih sredstev. »Odvrača je govoriti,« tako modruje »Delavska politika,« da

bi mogli poljedelci, pa naj so že veliki ali mali, voditi svoja posestva drugače kot po kapitalističnih načelih. »Naši kmetje s svojimi srednjimi in malimi grunti in grunteci — kapitalisti! Ali je razredna borba in hujkanje k tej borbi našim marksistom že popolnoma zmešalo razsodnost?!

550 letnica smrti bl. Nikolaja Taviliča. Letos preteče 550 let, kar je umrl (leta 1391.) frančiškanski pater Nikolaj Tavilič, rojen v Šibeniku v Dalmaciji, mučeniške smrti v Jeruzalemu. Češčenje tega mučenika, rojenega v hrvatskem Šibeniku, se je takoj začelo po njegovi smrti, in sicer v njegovem rojstnem mestu. Tamkaj se v cerkvi očetov minoritov shranjujejo njegove relikvije (svetinj), tamkaj je prva njegova slika in prvi njegov oltar. Zato priredijo hrvatski patri minoriti od 24. do 26. maja letos narodno romanje v Šibenik. Namen je proslava 550 letnice smrti bl. mučenika Nikolaja in prošnja, da bi Bog podelil hrvatskemu narodu milost, da bi bil blaženi Nikolaj čim prej proglašen za svetnika. Hrvatje želijo in upajo, da se bo to zgodilo še v letošnjem letu, ki je 550. po njegovi mučeniški smrti.

Novice iz domačih krajev

Plaz zaustavil promet. Radi zmrzline se je utrgalo 300 kubikov kamenja, laporja ter zemlje in je zasulo v noči na 27. februar železniško progo Prevalje—Holmec pri km 79, približno 8 km od Prevalj. Radi plaza je bil promet med Prevaljami in Pliberkom prekinjen en dan. Ves dan je odstranjevalo plaz s proge 60—80 progovnih delavcev.

Kolesar povezil žensko. Na poti k sv. maši iz Dupleka k Sv. Martinu pri Vurbergu se je zaletel od zadaj v 65 letno Marijo Danko neznan kolesar in jo podrl. Pustil jo je na cesti brez pomoči z zlomljeno desno nogo in z drugimi hudimi poškodbami. Poškodovano so spravili v mariborsko bolnišnico.

Posestnikov sin smrtno ponesrečil pri smu-

Vsakdo ve da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer«-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer«-jevega križa ni!

Dolce reg. pod št. 1257 od 23. marca 1930

čanju. V Zavrhu pri Dobrni je padel pri smučanju posestnikov sin Stanislav Legvart čez neko deblo. Pri padcu si je tako poškodoval prsni koš, da je obležal na mestu mrtev.

Otrok padel v krop. V Šmartnem ob Paki je padel v krop in se je življenjsko nevarno opeknel triletni sinček železničarja Bogomil Ajdič.

Avtomobilska nesreča. S šoferjem se je peljala v avtomobilu iz Zavrha proti Celju posestnica Marija Wiedenbusch iz Lumberga. Avto se je prevrnil v obcestni jarek in gospe Wiedenbusch je dobila hude telesne poškodbe. Avtomobil je močno poškodovan.

Huda nesreča enoletnega otroka. Marija Količ, enoletna hčerkica delavca iz Lipe pri Teharju, je padla v krop in se je hudo poparila.

Vinsko sod mu zmečkal nogo. Na kolodvoru na Laškem se je zvalil pri nakladanju sod na 54 letnega Franca Jelena, upokojenega rudarja iz Laškega, kateremu je zmečkal levo nogo.

18 leten fant povežen od vlaka. V Hrastniku blizu Velejeve kovačnice je povezil vlak 18 letnega Jožefa Matuša, ki je obležal mrtev.

Neverjetno, a resnične stvari. Pod naslovom »Ne boste verjeli« je neki Američan zbral celo vrsto neverjetnih, a vendar resničnih stvari. Tako se je najdaljši boksaški boj zgodil 6. aprila 1893 med Jackom Burkeom in zamorskim boksačem Andyjem Bowenom. Ta borba je trajala 7 ur in 19 minut. Izvojevala sta 110 rund; najbolj čudno pri vsem tem pa je to, da je sodnik v 110. kolu borbo ustavil in proglasil za neodločeno. — Druga ne navadna reč je zgodba o sedemletnem dečku, ki je umrl za starostno oslabelostjo. To je bil neki Karel Charlesworth, ki mu je brada zrastle že s četrtil letom in ki mu je bil obraz ob smrti ves naguban. Lasje in brada so mu bili v sedmem letu snežnobeli, glas se mu je tresel, hodil je ka-

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

»Zaničevala te nikoli nisem; zdaj te spoštujem. Spoštujem te bolj ko vse druge moške v fari, ker nobeden ni bil tako pogumen in tako krščanski kakor ti.«

Čisto rdeč je obstal pred njo, kakor da ga je okregala; njegove črne oči pa so žarele od sreče. Tako je bil vesel, da ni spravil besede iz sebe.

»Še nekaj ti moram reči, Tonč,« je ona nadaljevala; »po volji mi je in čudno sem vesela, da denarja nisi vzel. Pokazal si jim pravega moža — prav je tako, Tonč!«

Še zmeraj je stal pred njo in ni vedel, ali bi se smejal ali jokal.

»Zdaj pa tiho bodi, nikomur ne črhni besedice o tem, kar sva govorila,« je rekla spet odločno, kakor je bila njena navada. »... Zdaj me ne boš več skrbel in potrebna ti tudi nisem več; zdaj si trden in mož, kakor je prav. Srečno, Tonč! Svoj živi dan se te bom spominjala.«

»Julka!« je zavpil.

Ona pa je že hitela po svoji poti in se ni več ozrla.

8.

Judež si je spet najel Hrastovo kegljišče. Bilo je sredi avgusta neke nedelje popoldne. Na kegljišču je bilo

9 vse živo. Ker je bilo rečeno, da bo prihodnjo nedeljo kegljaška tekma, so se kegljači danes prišli vaditi. Tu je bil mladi Meleznik, nadvorski hlapec Mohor, Laznikov hlapec, Pušnik, Končnikov Jur, Ladra in še drugi. Tudi nadvorski Peter je bil med njimi; saj je hotel med kegljači za mojstra veljati. Kegljal je le, kadar je bilo dosti ljudi okoli, da se je ime pred kom postavljati. Danes je bilo polno gledalcev. Ko so nekaj partij že dali, sta prišla še Mrkačev Luka in Homanov Tinč; to sta bila prava tovariša in pretepača. Komaj sta prišla, sta se že začela z nadvorskim Petrom dajati, ker je bil ta proti temu, da bi ju vzeli k igri. Nazadnje so ju igralci vendar sprejeli.

Minulo je pol ure; tedaj se je prikazal Migec. Primigal je z dvorišča in se prismolil na stol sredi igralcev. Vzel je iz žepa okrogel kamenček, ga sklenil v roke, nekaj časa je pihal na pest, potem je roki razklenil — in kamna ni bilo nikjer. »Hehehe,« se je jel režati in migati z vsem trupom. Ko so mu nekateri poploskali, se je speljal na stolu še bolj v sredo, da so ga laže vsi videli, in se je zadržal:

»Kaj mi date, če vam keglje in kroglice zacopram, da jih ne bo več?«

»Zaušnico ti dam pa pošteno,« mu je zabrusil Mrkačev. »Zdaj kegljamo, ti pa pojdi starim babam coprat!«

»Hehehe,« se je režal Migec, kakor da ni bilo nič; iz oči pa mu je šinil grozeč plamen. Odmigal je okoli

Huda avtomobilska nesreča se je pripetila v noči na cesti proti Igu pri Ljubljani. Pozno na večer se je ustavil na škofljici pred krčmo osebni avto, katerega je šofiral 30 letni Ivan Ponikvar. V avtomobilu je bil poleg družbe treh znancev tudi 26 letni posestnik Ivan Rupert z Iga. Izpred te gostilne so se odpeljali na Ig. Na cestnem ovinku pa je zavozil šofer namesto na desno naravnost naprej in treščil z avtomobilom med drevesne štore. Avto se je odbil, se zasakal ter prevrnil. Rupert je priletel z glavo tako nesrečno v štor, da je kmalu nato umrl. Huje je še bil poškodovan šofer, ostalim popotnikom pa se ni zgodilo po čudnem naključju nič hudega.

Dva otroka se zadušila. V Komendi na Gorenjskem so sušili pri štuparjevih na Bregu na peči plenice, ki so se pa radi prehude vročine vnele. Goreče plenice so padle na 19 in 8 mesecev stari dekletci, ki sta spali v košari. Ko so se starši vrnili, sta bila otročička že mrtva, ker sta se zadušila v dimu.

Voz ga je zmečkal. S hlodi naložen voz se je prevrnil in je popolnoma zmečkal 29 letnega Janeza Klobovsa iz Breznice pri Škofji Loki. Voznik je bil pri priči mrtev. Do nesreče je prišlo, ko se je voznik na slabi poti izogibal avtomobilu.

Postni pastirski list našega prevzv. g. škofa dr. Tomažiča se ozira na sedaj med narodi vladajočo temo zmot, prevar in trpljenja ter kliče po luči od zgoraj. To svetlobo je razširjal in razširja božji Zveličar Jezus Kristus. Vera naj nas vzpodbuja, da izpolnjujemo svoje dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjega. Mladina naj se trudi, da ohrani z božjo pomočjo svoj največji kras: neoskrnjeno, čisto srce. Fantje in moške naj se varujejo nezmerne vživanja alkoholnih pijač, ki je velika nesreča za posameznike in rodbine, ter sramota za ljudstvo. Krščanski zakonci, ki ravnaajo proti prirode-nemu smotru zakonske zveze hočejo zabraniti blagoslov potomstva, se težko pregrešijo zoper božjo zapoved in zoper lasten narod. Bič krvave vojne tepe sedaj narode. Doslej smo — hvala Bogu in modremu vodstvu naše države — hodili mimo grozeče nevarnosti. Naj Bog še dalje obvaruje našo domovino biča vojne, drugim narodom pa naj čim prej nakloni blagodat miru!

Imenovanje predsedstva in svetov za Trgovinsko-industrijsko in Obrtno zbornico. V lanskem poletju je bil razpuščen svet Zbornice za trgovino, industrijo in obrt. Tedaj je bil postavljen za zborničnega komisarja g. Avgust Tosti, glavni ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Letos dne 28. januarja je bila osnovana samostojna Obrtna zbornica in izločena iz nekdanje skupine.

Sredi minulega tedna je imenoval trgovinski minister na predlog g. bana novo predsedstvo Trgovinsko-industrijske zbornice ter Obrtne zbornice in tudi zbornični svet za obe zbornici. Za predsednika Trgovinsko-industrijske zbornice je bil imenovan g. Karel Čeč, svoječasni ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; za predsednika industrijskega odseka g. Richard Skubec, glavni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe, za predsednika gostinskega odseka g. Ciril Majcen, restavratorec v Ljubljani; za predsednika samostojne Obrtne zbornice g. Karel Kavka, stavbenik in tesarski mojster v Ljubljani.

Povišanje poštnih pristojbin. S 1. aprilom stopijo v veljavo takole povišane poštne pristojbine: Pristojbina za navadno pismo (do 20 g) v krajevnem prometu se poviša od 1 din na 1.50 din (pri večji teži se računa pristojbina kakor v medkrajevnem prometu). V medkrajevnem prometu se poviša pristojbina za pismo do 20 g od 1.50 na 2 din, za pisma do 50 g na 2 din (doslej 2 din), za pisma do 250 g 4 din (doslej 3.50 din), do 500 g 6 din (doslej 5 din), do 1 kg 12 din (doslej 10 din) in do 2 kg 15 dinarjev. Za odprte dopisnice (razglednice) se poviša poština v krajevnem prometu na 1.50 din (doslej 1 din), v medkrajevnem prometu pa na 2 din (doslej 1 din). Priporočnina za pošiljke se poviša v krajevnem in medkrajevnem prometu od 3 na 5 din, v prometu z Hrčijo, Romunijo in Turčijo od 3 na 5 din, z ostalimi državami pa od 4 na 6 din.

Nov most preko Drave. Ker je dravograjski most doslužil, bodo začeli graditi na spomlad novega preko Drave iz granita, katerega bodo dobili v kamnolomih v Vuzenici. Novi most bo velikega pomena za Mežiško, Mislinjsko dolino in sploh za vso Dravsko dolino.

Na pomoč Dijaški kuhinji v Ptuj! Povečana skrb za zdravstveni odgoj mladine in težke življenjske razmere so dovele Dijaško kuhinjo v Ptuj v zelo neugoden gospodarski položaj. Meščani, meščanke, starši, prijatelji in nekdanji podpiranci kuhinje, spomnite se je! Vemo, da je šele pred kratkim trkala »Zimska pomoč« na vaša vrata, vendar nikar ne odslavlajte praznih rok nabiralk, ki se bodo prihodnje dni zglasile pri vas in poprosile za našo gimnazijsko mladež, ki se hrani v Dijaški kuhinji, da ne bo treba tri mesece pred sklepom pouka ustaviti obrat. Vsem dobrotnikom že vnaprej lepa hvala! — Odbor.

Škoda, ki se ne da niti oceniti. Mnogokrat je že pisal naš list o ogromni škodi, katero je že povzročila in še povzroča Drava s tem, da trga in odnaša rodovitno zemljo. Za uničevanjem Drave prav nič ne zaostaja Mura. Mura dela s svojimi neštevilnimi ovinki ter rokavi štajerskim in prekmurskim posestnikom škodo, ki se sploh ne da preceniti, ker je preve-

lika in se ponavlja vsako spomlad, ko nastopajo povodnji. Ob poplavih trga in odnaša Mura oral za oralom najbolj rodovitne zemlje. Najbolj je vidna ta škoda v obmurski vasi Melinci, kjer je opustošila Mura v zadnjem času 200 oralov zemlje in je v nevarnosti celo že nekaj hiš. Melinci so v največjih stiskah in prosijo oblast na vseh merodajnih straneh, da jim po možnosti zaščiti ter obvaruje preostalo posest.

Prekmurje sorazmerno porabi najmanj sladkorja. Na zadnjem zasedanju banskega sveta so ugotovili, da v banovini porabi najmanj sladkorja lendavski okraj. Kajti tam pride letno na osebo dva in četrt kilograma ali mesečno 19 dkg sladkorja. Poraba v soboškem okraju pa je le za malenkost boljša. Tako malenkostna poraba sladkorja pa je razumljiva, kajti v Prekmurju je ljudstvo večinoma tako siromašno, da si sladkorja ne more nabaviti in je zato prisiljeno uporabljati — saharin.

Slabe ceste ovirajo avtobusni promet. Avtobusna proga med Filovci in Dobrovnikom v Prekmurju je v tako slabem stanju, da avtobus tod ne more voziti. K sreči je cesta med Soboto in Dolnjo Lendavo preko Črensovcev nekoliko boljše in vozi avtobus po isti.

Razne novice. Od Sv. Marjete niže Ptuj poročajo: Pesnica, ki deli župnijo na dva neenaka kosa, nas je še bolj razdelila zadnje dni, ker je močno narastla in vkljub temu, da je pri nas regulirana, jako izstopila iz svoje struge. Tako bo spet naredila nekaj škode, posebno na Forminu. — Za regulacijo Drave, ki se bo sedaj ponovno nadaljevala v Muretinah, nameravajo posekati vse obrastle dravske otoke. Posekano vrbje bodo rabili za vezavo fažin, ki je neobhodno potrebujejo za izvajanje regulacije. — Potopljeni rečni mlin g. Džingerja na Dravi pri zavrečnem brodu so po daljšem napornem delu dvignili iz vode in toliko popravili, da plava. Ugotovilo se je, da je bil vzrok potopitvi to, ker je ob novem letu velikansko po Dravi plavajoče ledovje predrlo glavno mlinsko ladjo, da je v isto vdrila voda in mlin se je pogreznil.

Dvakrat visoko odlikovana kmečka družina s številnimi otroci. V župniji Šmarje pri Jelšah v Draškovem selu živi družina kmeta Jožefa Čakša in njegove žene Marije. Čakševina se je rodilo 14 otrok, od teh živi 11 in je najstarejšemu 21 let. Trinajstemu sinu je bil boter kralj in je bil otrok tudi krščen na ime Peter. Štirinajstemu otroku je botroval pred dnevi ban dr. Natlačen po namestniku načelniku Törnerju. Štirinajsti fantek je prejel pri krstu banovo ime Marko. K dvojnemu visokomuodlikovanju čestita Čakšovi družini »Slov. gospodar«!

Od doma v Ljubljani je pobegnil 28. decembra l. l. 13 letni Slavko Muhič, ki je bil oblečen v temnosive pumparice, temnozelen kratek Huber-

kegljišča gor k Judežu, ki je postavljajl keglje. Naslonil se je na plot in se mu porogljivo zasmejal:

»Judež, ja Judež! Tak junak in divjak si bil — zdaj pa keglje postavljajš ko kak smrkvov pobič in po dinarjih pobiraš kakor mežnar po cerkvi!«

»Dinarje, pa po poštnju!« ga je Judež ostro zavrnil. »Če se mi pri priči ne izgubiš, ti bom nekaj zagodel, da se v Podkrajju ne boš več prikazal.«

Migec je zaigral na orglice, hudobno se je režal in spet odmigal h kegljalcem. Kegljalci so bili v ognju. Na mizi se je nabralo že čez petdeset dinarjev. Pravkar je plačal še Nadvorski Peter. Da je mogel stavo plačati, si je menjal dvajsetak. Preden še mu je krogla zdrknila iz rok, je Migec zaklical zapovedujoče: »Cinkus, pinkus — gralarum: šest!« Res je padlo šest kegljev. Gledalci so dejali, da je slučajno nanoslo, in so se smejali. Toda pdslej je coprnik vsakokrat poprej zapovedal, koliko kegljev naj pade, in vsakokrat je prav napovedal. Moški so ga jeli z nekim strahom gledati; »coprnik« pa se je sukal med igralci, porogljivo se je režal in je zdaj temu zdaj onemu segel z roko po obrazu in je pri tem uganjal svoje čarovniške čirečare. Medtem je prišla vrsta na Mrkačevega. Bil je ves rdeč od razburjenja, iz oči mu je gorel pohlep po denarju. Preden je prijel kroglo, se je zadržal nad Migcem:

»Glej, da boš pri meni tiho, ti pasje matere sin! Jaz nočem ničesar od tebe! Ali si čul?«

Migec se je zaničljivo zasmejal in ni rekel ne besede. Doslej je pa »največ sedem kegljev; kdor bi jih osem podrl, ta bi dobil ves denar, kar ga je bilo na mizi stavljenega. Mrkačev Luka je dolgo meril, potem je kroglo zagnal — padlo jih je sedem. Še pohlepneje so mu začarele oči, ko se je spravil k drugemu. Krogla je odletela, ta hip pa je zahretil coprnik na ves glas:

»Kobradakabra, nič!«

Res je šinila krogla skozi keglje in se niti dotaknila ni katerega. Mrkačev Luka je bil ves divji od jeze; planil je proti Migcu, ta pa je zavpil:

»Nazaj! Smrt nosim pri sebi. Nazaj, če ne, jo spustim nate!«

Luka je zaškripal z zobmi, vendar se je preplašeno umaknil.

Zdaj je prišla vrsta na Meležnika, ki je bil zadnji. Ko je zagnal kroglo, je zaklical »coprnik«: »Pinkus, cinkus, devet!« Krogla je letela in res je padlo vseh devet kegljev eden na drugega. Vse je zavpilo. Z eno samo kroglo je dobil Meležnik ves denar, kar so ga stavili. Kar koj pa se je začelo prerekanje sem in tja, Meležnikov glas je prevpil druge:

»Heee, tu ni ves denar — pol ga je izginilo!«

kor star mož in umrl je z vsemi znaki starostne oslabelosti. — Rekord glede bolezní si je »priporile« po vsej priliki American Henry Smyth, ki je do 47. leta prebil že 148 velikih operacij. Na operacijski mizi je ležal več nego 200 ur. Navzlic vsemu mož še vedno živi, je dobre volje, uspešen trgovec in srečno poročen.

Na svetu je še štiri milijone sužnjev. Neki ameriški list je objavil, da suženjstvo še ni docela odpravljeno in da je sedaj na svetu še razmeroma visoko število sužnjev. Zračunano je, da živi sedaj okrog štiri milijone teh nesrečnežev. Najmanj dva milijona jih je na Kitajskem, pol milijona v Arabiji, zatno število v Liberiji, ostali tisoči pa so raztreseni po drugih delih sveta. Po-